

Centrum cirkulárnej ekonomiky (CCE) Šaľa

X. VŠEOBECNE ZROZUMITEĽNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE

Účelom správy o hodnotení je zhodnotenie vplyvu nového moderného závodu – Centra cirkulárnej ekonomiky, ktorý bude schopný prijať, dotriediť a upraviť jednotlivé zložky komunálneho a priemyselného odpadu a následne ich vyexpedovať na finálne spracovanie, čím sa výrazne zvyšuje miera materiálového zhodnotenia odpadov. Komunálne a priemyselné odpady nevhodné na recykláciu budú energeticky zhodnocované činnosťou R1 podľa prílohy č. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. S vybudovaním centra sa uvažuje variantne v blízkosti existujúceho priemyselného areálu v Šali, ako jednou z perspektívnych lokalít na výstavbu centra v Nitrianskom regióne. Toto územie sa javí z dispozičného hľadiska ako optimálne, vzhľadom na predpokladanú zvozovú oblasť.

Centrum cirkulárnej ekonomiky s uvažovanou kapacitou 130 000 t/rok privezeného odpadu, bude pozostávať z prevádzky na dotriedenie vybraných zložiek odpadu z komunálnej a priemyselnej sféry, výskumného centra (VCCE), vzdelávacieho centra (CEV) a moderného zariadenia na energetické zhodnocovanie komunálneho a priemyselného odpadu (ZEVO) s kapacitou 100 000 t/rok, v súlade s pravidlami BAT s optimálnym prepojením médií so susedným priemyselným areálom, eventuálne s CZT mesta Šaľa. Energetické zhodnocovanie zmesového komunálneho a priemyselného odpadu je spojené s výrobou a dodávkou tepla a elektrickej energie. Dovož odpadu bude zmluvne zabezpečený spoločnosťou oprávnenou nakladať s odpadmi v danom regióne. V rámci časti CCE ktorá bude slúžiť na dotriedenie vybraných zložiek odpadu sa počíta s dovozom: papiera, kartónov, skla, plastov, textilu, dreva, polystyrénu, elektroodpadu, kovového šrotu a pod.

Navrhovaná koncepcia zariadenia na energetické zhodnocovanie odpadov a jeho častí, vychádza zo skúseností overených praxou na existujúcich a prevádzkovaných zariadeniach obdobného charakteru a veľkosti, s ohľadom na maximalizáciu účinnosti a prevádzkovej spoľahlivosti počas celoročnej prevádzky (predpokladaná očakávaná doba prevádzky je cca 8 000 h/rok).

EÚ schválila v rokoch 2017 a 2018 upravené pravidlá nakladania s odpadom, ktoré tvoria balík predpisov o odpadoch, ku ktorým sa prihlásila aj Slovenská republika. Tento balík bude znamenať intenzívnejšie recyklovať a posunúť odpadové hospodárstvo smerom k obehovému hospodárstvu, teda cirkulárnej ekonomike. EÚ týmito opatreniami chce zlepšiť: „nakladanie s odpadom a podporí sa opätovné využívanie cenných materiálov, ktoré sú súčasťou odpadu.“ Záväznými cieľmi sú stanovené lehoty platné aj pre našu krajinu, týkajúce sa obmedzenia skládkovania na maximálne 10% a miery recyklovania komunálneho odpadu na úrovni 65% do roku 2035. Tieto ciele sú v súlade s koncepciou prekladaného zámeru CCE.

Pri spracovaní podkladov zámeru sa vychádzalo z predpokladu, že koncept systému čistenia spalín by mal zohľadňovať optimalizáciu technológie vo väzbe na:

- požiadavky legislatívy na úroveň emisií (hodnoty definované európskou legislatívou),
- minimalizáciu produkcie odpadných vôd z čistenia spalín,

Centrum cirkulárnej ekonomiky (CCE) Šaľa

- systém riadenia so zreteľom na maximalizáciu automatickej prevádzky zariadenia v normálnych aj mimoriadnych prevádzkových stavoch bežných na moderných zariadeniach na energetické zhodnocovanie odpadov.

Varianty navrhovanej činnosti sa líšia lokalizáciou navrhovanej činnosti. Riešené územie je pri oboch variantoch umiestnené v blízkosti priemyselného areálu nakoľko sa v rámci realizácie navrhovanej činnosti počíta s prepojením médií a možnosťou dodávok tepla aj pre blízky priemyselný areál.

Územie navrhovaného Centra cirkulárnej ekonomiky (CCE) sa v prípade **Variantu 1** nachádza pri juhozápadnom okraji existujúceho priemyselného areálu (pri ČOV), pričom pozemky na ktorých sa navrhuje realizácia navrhovanej činnosti sa v súčasnosti využívajú na poľnohospodársku činnosť a tvorí ich orná pôda s porastom drevín a krov na jej okraji tvoriacom remízky. Z hľadiska morfológie terénu sa jedná o pomerne rovinaté územie s nadmorskou výškou okolo 119 m n.m. Najbližšie objekty obytného charakteru sa nachádzajú cca 2,0 km južne od navrhovaného územia (Trnovec nad Váhom) a 4,0 km severne od navrhovaného územia (Močenok).

Pre napojenie areálu na cestu III. triedy č. 1368 bude vybudovaná prístupová cesta so šírkou 6,5 m o dĺžke cca 1,4 km. Uvažuje sa v betónovom vyhotovení, s nosnosťou vhodnou pre nákladnú dopravu.

V prípade **Variantu 2** sa počíta s jej umiestnením pri severovýchodnom cípe existujúceho priemyselného areálu na území po bývalej priemyselnej prevádzke (skvapalňovacia stanica zemného plynu), pričom pozemky na ktorých sa navrhuje realizácia navrhovanej činnosti sa v súčasnosti nevyužívajú na priemyselnú činnosť a tvorí ich voľná rovinatá plocha priemyselného areálu so sporadickým porastom náletových drevín a krov a zvyškami spevnených plôch bývalej skvapalňovacej stanice zemného plynu. Z hľadiska morfológie terénu sa jedná o pomerne rovinaté územie s nadmorskou výškou okolo 122 m n.m. Najbližšie objekty obytného charakteru sa nachádzajú cca 2,1 km východne od navrhovaného územia (Gorazdov, Močenok).

Pre zabezpečenie prístupu na pozemok bude zrealizovaný zjazd z cesty III. triedy č. 1368.

Ostatné charakteristiky navrhovanej činnosti sú pre oba varianty zhodné a popísané v predchádzajúcej kapitole s výnimkou pripojenia k infraštruktúre.

Užívateľom bude spoločnosť ewia a.s., Tomášikova 64, Bratislava - mestská časť Nové Mesto 831 04. Spoločnosť ewia a.s. bola založená koncom roka 2018 a patrí do portfólia investičnej skupiny Wood & Company. Vznik a existencia spoločnosti ewia a.s. sa viaže najmä na spoločenskú požiadavku ekologického nakladania s odpadmi. Zároveň ponúka riešenia v oblasti cirkulárnej ekonomiky, pri ktorej sa odpad v podobe druhotnej suroviny, energie alebo tepla vracia späť do obehu a nekončí na skládke.

Termín začatia a ukončenia výstavby nového priemyselného areálu spresní investor v súčinnosti s dodávateľom stavby a technológií.

Začiatok výstavby: 01/2023

Ukončenie výstavby: 09/2025

Začiatok prevádzky 12/2025

Trvanie prevádzky nie je časovo ohraničené.

Centrum cirkulárnej ekonomiky (CCE) Šaľa

Z doterajšieho procesu posudzovania navrhovanej činnosti na životné prostredie vyplýva, že výsledné komplexné pôsobenie navrhovanej činnosti je dané zaťažením prostredia antropogénneho charakteru a pozitívnym dopadom na obyvateľstvo a jeho socio-ekonomické aktivity, no najmä na odpadové hospodárstvo v danom regióne so zreteľom na energetické zhodnocovanie odpadov.

Ako vyplýva z predchádzajúcich hodnotení vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia, výsledný dopad možno zhodnotiť v niektorých ohľadoch ako významný, a to ako v pozitívnom ohľade (socioekonomický vplyv, odpadové hospodárstvo apod.) tak aj v negatívnom ohľade (hluk z dopravy, emisie, a v prípade Variantu 1 aj záber poľnohospodárskej pôdy či využívanie zeme). Výsledné pôsobenie navrhovanej činnosti neohrozí funkčnosť prvkov ekologickej stability a osobitne chránených častí prírody, ani charakter krajinej štruktúry so zastúpením cenných a významných prvkov v dotknutom území.

Vo vzťahu k ekonomickému a sociálnemu vývoju v území sa navrhovaná činnosť radí k celospoločensky prospešným, pričom výsledná záťaž na prostredie je prijateľná a zachováva jeho kvalitu v lokálnom i širšom meradle.

Navrhovaná činnosť nie je v rozpore s právnymi predpismi platnými na území Slovenskej republiky. Aby nedošlo do konfliktu s inými legálnymi čiastkovými záujmami, je nevyhnutné jej usmernenie a limitovanie povolovacími procesmi. Dodržiavanie súladu s právnymi predpismi vyžaduje kontrolu a dohľad nad prevádzkou navrhovanej činnosti s podmienkami stanovenými v povolovacom procese a s dotknutými právnymi predpismi.

Vplyvy navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia sú opísané v predchádzajúcich kapitolách, pričom ich významnosť sa znižuje so zvyšujúcou sa vzdialenosťou od hodnotenej činnosti. Z hľadiska komplexného posúdenia očakávaných vplyvov môžeme zhodnotiť, že vo väčšine sledovaných ukazovateľov je činnosť hodnotená ako bez vplyvu, v prípade vplyvu na ovzdušie, klímu a v prípade hluku z obslužnej dopravy ako mierne negatívna a v prípade vplyvu na obyvateľstvo a jeho socioekonomické aktivity (zamestnanosť), ako aj na odpadové hospodárstvo ako pozitívna. Rozdielnosť vplyvov medzi oboma navrhovanými variantmi je daná najmä ich rozdielnou lokalizáciou z čoho následne pramenia aj rozdiely vo významnosti ich vplyvov na určité zložky životného prostredia a v prípade Variantu 1 sa ako významné a mierne negatívne vplyvy javia najmä vplyvy na zmenu klímy, záber poľnohospodárskej pôdy či zmeny využívania zeme.

V porovnaní s nulovým variantom počítajú navrhované varianty s vybudovaním nového moderného závodu – Centra cirkulárnej ekonomiky, ktorý bude schopný prijať, dotriediť a upraviť vytriedené zložky odpadu a následne ich vyexpedovať na finálne spracovanie, čím sa výrazne zvyšuje miera materiálového zhodnotenia odpadov. Odpad nevhodný na recykláciu a zmesový komunálny odpad, objemný a vybraný priemyselný odpad budú energeticky zhodnocované činnosťou R1 podľa prílohy č. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. S vybudovaním centra sa uvažuje variantne v blízkosti existujúceho priemyselného areálu v Šali, ako jednou z perspektívnych lokalít na výstavbu centra v Nitrianskom regióne. Táto oblasť sa javí z dispozičného hľadiska ako optimálna, vzhľadom na predpokladanú zvozovú oblasť.

Navrhovaná koncepcia zariadenia na energetické zhodnocovanie odpadov a jeho častí, vychádzajú zo skúseností overených praxou na existujúcich a prevádzkovaných zariadeniach obdobného charakteru a veľkosti, s ohľadom na maximalizáciu účinnosti

Centrum cirkulárnej ekonomiky (CCE) Šaľa

a prevádzkovej spoľahlivosti počas celoročnej prevádzky (predpokladaná očakávaná doba prevádzky je cca 8 000 h/rok).

Vybudovanie CCE bude mať za následok mierne zvýšenie emisií z energetického zhodnocovania odpadov a dopravy ako aj zanedbateľné emisie hluku. Vzhľadom na navrhované opatrenia a koncové technológie či zhodnocovanie produkovaných odpadov však navrhovaná činnosť nezaťaží nadmerne zložky životného prostredia ani nezhorší kvalitu života dotknutého obyvateľstva čo preukázali všetky štúdie spracované pre účely tejto Správy o hodnotení.

V prípade nulového variantu, teda že sa nebude realizovať hodnotená činnosť, by zostalo nakladanie s odpadmi v riešenom zvozovom regióne postavené na systéme lineárnej ekonomiky, ktorá je charakteristická jednosmerným lineárnym procesom „VYROB-SPOTREBUJ-ZAHOĎ“ zameraným na maximalizáciu spoločenského bohatstva a zisku, ktorý nadmerne spotrebováva prírodné zdroje, produkuje nekontrolovateľné množstvo odpadov s negatívnym vplyvom na prírodné zdroje a životné prostredie.

Po realizácii navrhovanej činnosti dôjde vplyvom CCE k nahradeniu skládkovania komunálneho odpadu v regióne a to v čase, kedy sú záväznými cieľmi stanovené lehoty platné pre našu krajinu, týkajúce sa obmedzenia skládkovania na maximálne 10 % a miery recyklovania a iného zhodnocovania komunálneho odpadu na úrovni 65 % do roku 2035. CCE tak prináša praktické riešenie dôležité pre prechod od lineárnej ku cirkulárnej ekonomike. Uloženie odpadu na skládku tak nahradí jeho využitie v inom priemysle resp. dôjde k jeho zhodnoteniu na teplo a elektrickú energiu pre domácnosti či priemysel pričom systém CCE je pri výrobe tepla a energie podstatne šetrnejší ako než klasické zdroje založené na spaľovaní fosílnych palív. Navyše CCE výrazne prispieva k ochrane životného prostredia elimináciou skládkovania a tým aj nekontrolovateľnej produkcii skládkových plynov.

Výstavbou CCE nedôjde k významnej zmene dopravnej infraštruktúry v území, nakoľko je táto pre navrhovaný zámer dostatočná. Navrhované riešenie zodpovedá súčasným technickým možnostiam, BAT a vyhovuje kritériám pre moderné prevádzky. Realizácia zámeru je oproti nulovému variantu spojená so vznikom nových pracovných miest počas výstavby aj počas prevádzky. S vytvorením ďalších pracovných miest je možné počítať vo sfére služieb.

Podľa opísaných vplyvov a spracovaných štúdií v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k významnému ovplyvneniu zdravotného stavu obyvateľstva, príslušné limity budú splnené.

Z pohľadu ochrany prírody sa v území nenachádzajú žiadne veľkoplošné ani maloplošné chránené územia vyčlenené v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Platí tu prvý stupeň ochrany.

V predmetnom území sa nenachádzajú žiadne kultúrne pamiatky chránené v zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Porovnaním navrhovaných variantov s nulovým variantom je zrejmé, že prinesie zvýšenie pozitívnych vplyvov v sociálnej sfére pri miernom navýšení negatívnych výstupov do jednotlivých zložiek životného prostredia v dotknutom území.

Na základe uvedených skutočností, výsledkov štúdií spracovaných pre účely tejto Správy o hodnotení a stanovísk doručených k podanému zámeru môžeme odporúčať realizáciu Variantu 2 s podmienkou vykonania zmierňujúcich opatrení uvedených v kapitole C.IV. a opatrení, ktoré vyplynú zo stanovísk dotknutých orgánov v rámci posúdenia navrhovanej činnosti. Variant 2 sa na základe vykonaného posúdenia vplyvov na životné prostredie ako aj spracovaných analýz a štúdií javí priaznivejší

Centrum cirkulárnej ekonomiky (CCE) Šaľa

najmä z hľadiska záberu poľnohospodárskej pôdy a s tým súvisiacim ovplyvnením miestnej klímy, ako aj samotného využívania urbánneho komplexu. V prípade, že z výsledkov ďalšieho procesu hodnotenia vplyvov na životné prostredie a doručených stanovísk dotknutých orgánov a verejnosti vyplynie ako výhodnejší Variant 1, môžeme za podmienok vykonania zmierňujúcich opatrení uvedených v kapitole C.IV. odporučiť aj tento variant.

Navrhovaný Variant 2 zámeru je v súlade s komplexným posúdením očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti. Areál a prevádzka navrhovanej činnosti budú spĺňať všetky platné právne predpisy a normy týkajúce sa ochrany životného prostredia, nakladania s odpadom, bezpečnosti a hygieny. Navrhovaný zámer rešpektuje širšie väzby územia, akceptuje prítomnosť dopravných trás s dopravným napojením. Realizácia navrhovanej činnosti v predmetnej lokalite neobmedzuje žiadnu z existujúcich prevádzok a bude prínosom z hľadiska odpadového hospodárstva v regióne ako aj sociálno-ekonomickým prínosom vzhľadom na predpokladaný vznik nových pracovných miest počas výstavby a výhľadovo aj počas prevádzky. S vytvorením ďalších pracovných miest je možné počítat' vo sfére prevádzkových služieb.